

УДК: 657.47/474

Максимов С.П. аспірант кафедри менеджменту 2-го курсу*(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)***ОБРОБКА ОБЛІКОВИХ ДАНИХ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ**

Штучний інтелект та цифрова економіка тісно пов'язані між собою, що сприяє розвитку бізнесу та зростанню продуктивності. Завдяки ШІ можна розв'язувати складні задачі, аналізувати великі масиви даних і впроваджувати інновації у сфері цифрової економіки. У свою чергу, цифрова економіка забезпечує ШІ доступ до значних обсягів інформації, необхідних для навчання та вдосконалення алгоритмів. Взаємодія цих двох напрямків сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів, розширенню ринків і створенню нових інноваційних продуктів і послуг. Проте варто звернути увагу на управління витратами в цифровій економіці, оскільки це складний та багатогранний процес. Суть управління витратами в цифровому середовищі потребує комплексного підходу та використання сучасних аналітичних інструментів. Цифровізація відкриває нові можливості для підвищення ефективності управління витратами, але водночас створює й нові виклики [1].

Переваги цифрової економіки для управління витратами полягають в автоматизації процесів, підвищенні точності обліку, оптимізації витрат та контролі витрат у режимі реального часу. За допомогою інформаційних систем підприємства можуть автоматизувати збір, обробку та аналіз даних про витрати, що зменшує трудомісткість та вартість цих процесів. Цифрові технології забезпечують більш точний та своєчасний облік витрат, що дозволяє керівництву отримувати актуальну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [2]. Аналіз даних про витрати за допомогою ІТ-інструментів дозволяє виявляти неефективні витрати, аналізувати їх причини та знаходити шляхи оптимізації. Цифрові платформи забезпечують можливість відстеження витрат в режимі реального часу, що дозволяє оперативно реагувати на зміни та приймати коригувальні заходи.

Для ефективного управління витратами в умовах цифрової економіки підприємствам необхідно використовувати сучасні ІТ-інструменти, забезпечити інтеграцію даних, застосовувати методи аналізу даних, розробити систему ключових показників ефективності, автоматизувати процес формування звітності та забезпечити кібербезпеку

Застосування методів аналізу даних, таких як Data Mining, Machine Learning та Big Data Analytics, дозволить виявляти тенденції, закономірності та фактори впливу на витрати. Розробка системи ключових показників ефективності (KPI) дозволить оцінювати ефективність управління витратами. Автоматизація процесу формування звітності за допомогою сучасних ІТ-інструментів забезпечить оперативне отримання інформації про витрати. Забезпечення кібербезпеки шляхом розробки та впровадження відповідних політик та процедур захистить від кібер-атак та запобігатиме фінансовим втратам.

Сучасні підприємства, які прагнуть до успіху в умовах жорсткої конкуренції, повинні ефективно управляти своїми фінансами. Для цього використовуються аналітичні інструменти, які допомагають отримувати точну інформацію про фінансовий стан підприємства, виявляти проблемні аспекти та знаходити можливості для підвищення ефективності діяльності [3].

Основні аналітичні інструменти для фінансового управління:

1) Системи фінансового обліку та звітності – забезпечують збір, обробку та аналіз фінансових даних, формують звітність для прийняття управлінських рішень. Серед

них варто зазначити SAP ERP: одна з найпоширеніших ERP-систем у світі, пропонує широкий функціонал для управління фінансами, виробництвом, логістикою та іншими аспектами діяльності підприємства. Oracle ERP Cloud: хмарна ERP-система від Oracle, яка забезпечує гнучкість та масштабованість для підприємств будь-якого розміру. Microsoft Dynamics 365: ERP-система від Microsoft, яка інтегрується з іншими продуктами компанії та пропонує можливості для аналізу даних та бізнес-аналітики.

2) Системи бюджетування та фінансового планування – допомагають розробляти бюджети, контролювати їх виконання та аналізувати відхилення від запланованих показників.

3) Системи управлінського обліку – надають деталізовану інформацію про доходи та витрати в розрізі продуктів, проектів або підрозділів, що дозволяє ефективно розподіляти ресурси. До них варто віднести Planview Enterprise One: система для управління портфелями проектів та ресурсами, яка включає функціонал для моніторингу та прогнозування витрат. Acorn: програмне забезпечення для управління витратами будівельних проектів, яке дозволяє відстежувати витрати на матеріали, обладнання та персонал. EasyCost: система для кошторисного нормування та управління витратами, яка підходить для підприємств різних галузей [4].

4) Системи фінансового аналізу – дають змогу оцінювати фінансовий стан підприємства, аналізувати її ліквідність, платоспроможність, рентабельність та визначати тенденції розвитку. Xero: хмарна платформа для управління фінансами малого та середнього бізнесу, яка включає функціонал для моніторингу витрат та формування звітів. QuickBooks Online: ще одна популярна хмарна платформа для управління фінансами, яка пропонує можливості для відстеження витрат та доходів. Zoho Expense: сервіс для управління витратами співробітників, який дозволяє автоматизувати процес подання звітів про витрати та їх затвердження.

5) Системи прогнозування фінансових показників – дозволяють будувати фінансові прогнози на основі аналізу історичних даних та поточних ринкових тенденцій. Можливість надавати інформацію наочно для користувачів. До них відносяться Tableau: потужна BI-система для візуалізації та аналізу даних, яка дозволяє створювати інтерактивні звіти та дашборди для моніторингу витрат. Power BI: BI-система від Microsoft, яка інтегрується з іншими продуктами компанії та пропонує можливості для аналізу даних та бізнес-аналітики. Qlik Sense: BI-система з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом, яка дозволяє користувачам самостійно досліджувати дані та знаходити інсайти.

6) Системи управління ризиками – допомагають ідентифікувати та оцінювати можливі фінансові ризики, а також розробляти стратегії їх мінімізації.

Перелік посилань

1. Гринько П. Л. Управління інноваційним розвитком бізнесу в умовах цифрової економіки: теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2020. 342 с.

2. Іванечко Н. Р., Процишин Ю. Т., Никитишин Т. В. Цифрові технології в роздрібній торгівлі: зарубіжний та український досвід. *Економіка харчової промисловості*. 2020. № 12(1). С. 77–85.

3. Макурін А.А., Усатенко О.В. Взаємодія системи управлінської звітності з прийняття управлінських рішень: причинно-наслідкові зв'язки в обліку стартапів. *Журнал облік і фінанси* № 24 (84) 2019 . С 54-61.

4. Шматковська Т.О., Дзямучич М.І. Стратегічний управлінський облік в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник* 74.1 (2022). С. 61-67.

Матеріали XV Міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених «Наукова весна» 2025